

Урок №12

Тема уроку: *Роль США та ЄС у сучасних міжнародних відносинах*

Сполучені Штати Америки та Європейський Союз — основні гравці на світовій арені у XXI ст. В умовах руйнування Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин США багато років залишалися єдиною наддержавою. Проте зростання ролі Китаю та прояви ізоляціонізму в зовнішній політиці президента США Д. Трампа суттєво вплинули на статус США в міжнародних справах.

Чинники, які визначають статус США в системі міжнародних відносин у XXI ст.

- Найбільша економіка світу.
- Одна з найбільш багатонаселених країн світу.
- Незважаючи на жорстку міграційну політику на сучасному етапі, країна не втратила привабливості для зовнішніх мігрантів.
- Завдяки тому, що долар залишається основною світовою валютою, США мають змогу знижувати витрати на розвиток національної економіки, залишатися лідером у світовій торгівлі, ключових фінансових організаціях світу (МВФ, Світовий банк тощо), у наданні міжнародної економічної та гуманітарної допомоги.
- Американський капітал присутній у більшості міжнародних корпорацій, а США — найбільший світовий інвестор.
- Лідерство в здійсненні наукових досліджень і розробленні інноваційних технологій.
- Лідерство у сфері реалізації міжнародних освітніх програм. Дослідження в американських університетах активно підтримують державні структури, бізнес і недержавні агентства.
- Збереження в країні високотехнологічних галузей промисловості (авіакосмічна, медична та фармацевтична, військова, телекомунікаційна, комп'ютерна).
- Лідерство у військовій сфері. Збройні сили оснащені найсучаснішими видами озброєнь, уключаючи зброю масового знищення (ядерну, хімічну, бактеріологічну). Також США є світовим лідером за обсягом військових витрат і продажу озброєнь.
- США продовжують впливати на тенденції світової масової культури через Інтернет, друковані ЗМІ, радіо й телебачення.

Президент США Дональд Трамп (з 2017 р.) проголосив основним принципом зовнішньої політики гасло «Америка понад усе!». Він виступає за реалізм у відстоюванні американських інтересів за кордоном, а також за відмову від обтяжливих для США зобов'язань перед партнерами й союзниками по НАТО. Д. Трамп, з одного боку, неодноразово заявляв про невизнання окупації Росією Криму й засуджував війну проти України, а з іншого — демонструє прагнення поліпшити відносини з Північною Кореєю та Росією. Також серед його

пріоритетів — перемога в Сирії над терористичною «Ісламською державою». Нові відносини США з європейськими союзниками передбачають посилення відповідальності країн, що перебувають під захистом США. З огляду на особливості зовнішньополітичного курсу адміністрації президента Д. Трампа в умовах глобалізації США потрібно докласти зусиль, аби зберегти за собою світове лідерство.

У XXI ст. Європейський Союз не просто проводить зовнішню політику як цілісне об'єднання, а й претендує на роль одного з глобальних лідерів у міжнародних відносинах. Європейський Союз відіграє важливу роль у сучасному світі, а різні напрями його внутрішньої політики, зокрема аграрна й монетарна політика, впливають на інших учасників міжнародних відносин.

Чинники, які визначають вплив ЄС на міжнародні відносини

- Європейський Союз — окремий суб'єкт міжнародних відносин, самостійно бере участь у самітах G7, G20, а також представлений у найбільших міжнародних структурах.

- Бере участь у врегулюванні палестино-ізраїльського конфлікту.
- Незважаючи на забюрократизованість апарату й повільність ухвалення рішень, має важелі впливу на інші країни.

- Має двосторонні договори з багатьма державами світу про торгово-економічне співробітництво, які містять також і політичні умови: повага до прав людини, верховенство закону, демократії та ринкової економіки.

- Забезпечує 2/3 загальносвітового обсягу коштів, які спрямовують на допомогу найбіднішим країнам.

- ЄС має достатні можливості для здійснення міжнародних збройних місій.

Зовнішня політика Європейського Союзу полягає в поширенні в інших країнах своїх ідей, цінностей, здобутків в економічній, соціальній та політичній сферах, сприянні вирішенню таких глобальних проблем, як наркоторгівля, екстремізм, тероризм, нелегальна міграція тощо. Європейський Союз є джерелом громадянської сили, адже процес об'єднання й інтеграції країн, що колись ворогували, установлення миру на континенті має позитивний заряд. Історичний досвід Євросоюзу допомагає активній діяльності на міжнародній арені, виробленню норм і стандартів, які стають загальносвітовими.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Унаслідок підписання Римських договорів було:

А створено Раду Європи;

Б створено Європейське Економічне Співтовариство;

В запроваджено загальноєвропейську грошову одиницю — євро;

Г ухвалено прапор і герб Європейського Союзу.

2. Виберіть зі списку шість країн-засновниць Європейського Союзу.

1 Австрія

2 Бельгія

3 Велика Британія

4 Греція

5 Данія

6 Іспанія

7 Італія

8 Канада

9 Люксембург

10 Нідерланди

11 Португалія

12 Франція

3. З-поміж наведених тез оберіть ті, які характеризують причини утвердження США як провідної держави «вільного світу».

А Завдяки військовим замовленням для власної армії та армій союзників промисловість отримала потужне прискорення.

Б За результатами Другої світової війни країна суттєво розширила свою територію.

В Американський долар отримав статус світової грошової одиниці.

Г Країна мала потужний економічний, політичний та військовий потенціал.

4. Подія, зображена на фото, відбулась:

А 1968 р.

Б 1974 р.

В 1975 р.

Г 1990 р

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ: П.Полянський. Всесв. історія, 11 кл., ст.77 - 78.